

Un somni fet malson

L'editorial Tres i Quatre presenta el dia 17 'La televisió im(possible)', llibre on periodistes que han treballat o treballen a Canal 9 relaten el descens a l'abisme de TVV. EL TEMPS n'avança alguns fragments que reflecteixen les distintes etapes d'aquesta televisió pública.

Llegir *La televisió (im)possible*, llibre que es presentarà la vesprada del dia 17 a l'hotel Astoria de València, és assistir, en primera línia, i al llarg de més de 500 pàgines, a la destrucció del major projecte mediàtic de la història del País Valencià. És observar el seu descens a l'abisme a través de les seues etapes: des de la del PSOE, amb la direcció general d'Amadeu Fabregat, a la del PP, amb Vicent Tamarit, Jesús Sánchez Carrascosa, José Forner i Genoveva Reig, com a successius directors de la televisió. És contemplar la degradació d'ençà que va nàixer l'invent al 1989 fins al present, quan càrrecs actuals i antics de TVV han desfilat pels jutjats acusats de malversació de fons.

Els autors són Juli Esteve, Julià Àlvaro, Josep Manuel Alcaniz, Josep López i Joan Antoni Blay, professionals que han assistit des de dins a aquesta decepció, i que l'expliquen en respectius capítols. L'obra suscitarà polèmica: mentre Esteve, tot i que amb certa autocrítica, defensa l'etapa socialista de Televisió Valenciana (TVV), alguns dels altres autors la critiquen (i el critiquen a ell).

Probablement, la gran manipulació que el PP ara exerceix sobre la informació i la terrible programació que ofereix, no haurien estat possibles sense el camí obert per Amadeu Fabregat. El primer director general de Radio Televisió Valenciana (RTVV) va instaurar del 1989 al 1995 una televisió basada en el "tot per l'audiència" i en uns informatius en què la quantitat de notícies primava sobre la qualitat. Ell mateix ha dit, en referència al brutal programa *Tómbola*, que no el va fer als seus dies perquè no se li va ocórrer. Si en l'època de Fabregat, els periodistes que cobriren el cas Alcàsser (segons comenta Julià Àlvaro al llibre) no hagueren portat l'ordre que "com més llàgrimes, com més drama, com més histèria recolliren, millor", potser els espectadors, l'any 1997, durant l'era Carrascosa, no haurien assistit tantes vesprades al degradant debat sensacionalista *El Juí del cas Alcàsser*. Si uns periodistes d'aquest programa no hagueren instat

dos individus falsaris a acusar-se en un jutjat d'haver enterrat les víctimes d'Alcàsser, potser ara uns periodistes de la casa no haurien facilitat medicaments narcòtics a uns menors i no haurien difós imatges seues simulant que s'hi drogaven. Si Fabregat no haguera marginat l'ús del valencià, i Carrascosa, gràcies a això, no l'haguera reduït a pols amb comoditat, potser ara la nostra llengua no estaria concentrada bàsicament en Punt Dos, el segon canal de TVV, i aquest no seria un canal en l'anonimat. En molts casos, els diferents directores no haurien pogut cometre tants ex-

cessos si aquests abans no hagueren estat precedits pels dels directores anteriors.

I Ràdio 9 no és altra cosa que un pàl·lid reflex de l'alienació de la seua germana major. Un dels seus darrers fitxatges, un tal Casimiro Díaz, declarava a la revista *Sociedad* que per ell, el valencià "és com el rus". Malgrat això, l'emissora compta amb grans professionals d'informatius (com Canal 9), però la seua programació

desprèn l'atractiu d'una ameba.

Els autors de *La televisió (im)possible*, però, no perden l'esperança. "Apostem per superar els actuals sistemes de control polític i per la posada en marxa d'organismes independents de l'administració com a màximes autoritats de control", escriuen a l'epíleg. Que així siga.

Joan M. Oleaque

La televisió (im)possible

Els anys de la il·lusió,
per Juli Esteve, coordinador
d'informatius de Canal 9 fins
1995 i actual delegat de TV3 al
País Valencià.

[...] Fins aleshores [1994, *quan esclaten els casos més greus de corrupció socialista a Madrid*], tret d'algunes excepcions [...], la informació política [en els *noticiaris de Canal 9*] havia estat sobretot institucional i servia per a difondre l'activitat del govern, i, en la proporció adequada, les crítiques de l'oposició.

La norma, però, es trencava en arribar les festes majors de València, Alacant i Castelló. [...] L'audiència superava fàcilment el 30 per cent en els informatius durant la setmana de falles i més d'un terç dels *Notícies 9* els dedicàvem a notícies i reportatges de la festa. La resposta del públic era la demostració que calia fer molta informació fallera, [...] perquè era això exactament el que volia veure l'espectador. Com que, a més, hi afegíem algun enfocament original, millor per a les nostres consciències periodístiques. [...]

Per no crear greuges, la Magdalena de Castelló tenia un tractament similar. Dedicar a aquesta festa un temps semblant al de les falles era desproporcionat [...] però

ho fèiem així perquè importava més la pau intracomunitària i que els castellanencs no tingueren cap motiu de queixa. I a Alacant, exactament igual.

Uns dies abans, a mi em tocava conversar amb Xavier Andrés, a Castelló, i Ramón Cánovas, a Alacant, per planificar dia per dia les peces que s'elaborarien. I els deia: "En vull més". I rebia com a resposta: "Però si no dóna per a més i ja no sabem què més contar!" "Doncs ho inventeu, però se n'ha de fer més". Per a mi, era realment una obsessió mantenir aquells equilibris. [...]

Lina Morgan, Gracita Morales, Paco Martínez Soria... Fabregat [Amadeu Fabregat fou el director general de RTVV des del 1989 fins al 1995] tenia un olfacte especial per detectar els gustos de l'audiència. Un dels seus termòmetres eren els comentaris que els caps de setmana li feia la gent al seu poble, Torreblanca. Ell, per exemple, va ser qui va descobrir les possibilitats comercials del cinema espanyol dels anys 60 i 70. Cap cadena no passava aquelles pel·lícules de Gracita Morales, Lina Morgan o Paco Martínez Soria que havien estat èxits de taquilla 25 anys abans. Quan començà a programar-les [...] tornaren a triomfar en-

tre el públic més popular, majoritari entre l'audiència de les diverses cadenes. [...]

Un model ple de pactes i transaccions. Fabregat, sobretot en el doblatge, volia un valencià molt popular, sense paraules que no s'entengueren. Així, una volta, en una pel·lícula sobre un segrest, va demanar a Toni Mollà [lingüista de TVV] que volia "un segrest sense ostatges" [...] Un Amadeu divertit i seductor li ofería alguna volta tractes de l'estil de "te cambio un 'vaixell' por dos 'aleshores'". I així anaven trampejant. [...]

Fins que es barallaren. Cap a la primavera de 1990, Amadeu volgué contractar alguns lingüistes secessionistes, de l'estil de Ximo Lanuza. Pensava, possiblement, que Unió Valenciana anava a tenir molt de pes en el govern que eixiria de les eleccions de 1991 i volgué avançar-se a la situació. Mollà s'hi va resistir i començaren a distanciar-se. Amadeu li deia que Canal 9 no estaria consolidat fins que Eliseu Climent no reunira 50.000 manifestants contra ell. Mesos després, a començament d'estiu, Mollà va perdre el lloc de màxim responsable lingüístic de la casa a favor de Lluís *el Sifoner* i Amadeu posà en circulació aquella famosa i provoca-